

ungherese! Il cantante era János Koós, uno dei big della musica leggera magiara. I colleghi del mio giornale mi salutavano già con "Ciao Modugno!", anche se la canzone era di Nicola di Bari, ma Domenico Modugno è diventato un idolo in Ungheria, e lo è ancor oggi, come pure Gigliola Cinquetti con la sua famosa "Non ho l'età" e Dio come ti amo...

Le canzoni italiane – ne ho tradotte un centinaio – sono sempre di moda, si possono ascoltare in Ungheria ogni giorno nelle trasmissioni radiofoniche e nei concerti musicali di oggi. Sì, perché la parola "olasz" ormai è garanzia di qualità mondiale, di successo sicuro! Spero di non esagerare se dico: in questi ultimi 50 anni l'Italia in Ungheria significa musica e calcio.

Kálmán Vándor

koroljam az olasz nyelvet, a helyes kiejtést, az igazi hangszínt. Az 50-es évek elején voltunk, s az általa küldött könnyűzenei kazetták révén Verdi és Meazza után megismertem Domenico Modugno-t és Gigliola Cinquetti-t is. S természetesen a Sanremo-i Fesztivált!

A dalokat hallgatva kedvem támadt, hogy a legszebbeket lefordítsam magyarra, pontosabban átültessem a mi nyelvünkre. S mindjárt az első dal – Modugno *Ciao bambina* – országos sláger lett! A Magyar Rádió felkért újabb dalok megírására, előbb a *Volare*, majd a *Come prima* lefordítására, s egyik napról a másikra az olasz dalok hazai slágerlisták élére kerültek! Az élvonalbeli énekesek egymásnak adták a kilincset a Népszava szerkesztőségében, ahol dolgoztam, és kérték az új és újabb olasz dalokat. Lassan ismertebbé váltam olasz dalszövegíróként, mint magyar sportújságíróként, pedig kritikáimat vitriolos tollal írtam...

Az olasz táncdalok népszerűsége már a 60-as években elérte az olasz futball hírnevét a nagyközönség körében, s elhatároztam, hogy szerencsét próbálok Olaszországban is, a magyar táncdalok olaszra fordításával. Az életben mindenhez kell szerencse, s én nem panaszkodhatok a sorsra. Egy szép napon Gianni Brera felhívott és közölte: „A Messaggerie Musicale tulajdonosa vár téged Milánóban!” S mikor dobogó szívvel benyitottam a szobájába – ő magyarul köszöntött! Sig. Tibor Sugar ugyanis magyar emigráns volt...

Bátorított az olasz-magyar zenei kapcsolatok kialakításában, s meghívott a Sanremo-i Fesztiválra. Én javasoltam, hogy a Magyar Rádiót is hívják meg a rendezők, mert ez megkönnyítené, kiterjesztené a két ország közötti hivatalos kulturális kapcsolatot is. Megértette ennek a jelentőségét, s így kerültem ki Sanremobá. Abban az évben az „Il cuore è uno zingaro” című szerzemény vitte el a pálmát, és két nappal később a Magyar Rádió Koós János tolmácsolásában – A szívem egy vándorcigány címmel – már magyarul mutatta be a győztes dalt!

A sikerre, az olasz dalok rohamos népszerűségére jellemző, hogy újságírói körökben a kollégáim néha már nem a saját nevemen köszöntöttek, hanem csak egyszerűen azt mondták: „Ciao Modugno!”

Igen, Domenico Modugno, Gigliola Cinquetti, – a *Dio come ti amo* dalukat máig is éneklük! –, Gianni Morandi és a többiek szuper sztárok lettek a hazai zenekedvelők világában. Olasz dalokat – több mint százat fordítottam le magyarra – máig is naponta hallani a rádiókban, a televízióban és persze a koncerteken. Igen, az „olasz dal” jelző minőségi és egyben üzleti garancia is a biztos sikerre.

Talán megbocsátható, ha egy kicsit túlzok, amikor azt mondom – az elmúlt ötven évben Magyarországon az Itália szó az emberek körében a zenét és a futballt jelenti! Remélem, sikerült gyerekkori álmomat megvalósítani, és a magyar-olasz barátságot elmélyíteni, testvérivé tenni.

Vándor Kálmán